

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸಪ್ರಣೀತಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧೇ ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧೇ ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಭಗವಾನಪಿ ವೈಕುಂಠಃ ಸಾಕಂ ಮಘವತಾ ವಿಭುಃ |

ಯಜ್ಞೈರ್ಯಜ್ಞಪತಿಸ್ತುಷ್ಟೋ ಯಜ್ಞಭುಕ್ ತಮಭಾಷತ || 1 ||

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಏಷ ತೇಽಕಾರ್ಷೀದ್ಭಂಗಂ ಹಯಮೇಧಶತಸ್ಯ ಹ |

ಕ್ಷಮಾಪಯತ ಆತ್ಮಾನಮಮುಷ್ಯ ಕ್ಷಂತುಮರ್ಹಸಿ || 2 ||

ಸುಧಿಯಃ ಸಾಧವೋ ಲೋಕೇ ನರದೇವ ನರೋತ್ತಮಾಃ |

ನಾಭಿದ್ರುಹ್ಯಂತಿ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ಯರ್ಹಿ ನಾತ್ಮಾ ಕಲೇವರಂ || 3 ||

ಪುರುಷಾ ಯದಿ ಮುಹ್ಯಂತಿ ತ್ವಾದೃಶಾ ದೇವಮಾಯಯಾ |

ಶ್ರಮ ಏವ ಪರಂ ಜಾತೋ ದೀರ್ಘಯಾ ವೃದ್ಧಸೇವಯಾ || 4 ||

ಅತಃ ಕಾಯಮಿಮಂ ವಿದ್ವಾನವಿದ್ಯಾಕಾಮಕರ್ಮಭಿಃ |

ಆರಬ್ಧ ಇತಿ ನೈವಾಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧೋಽನುಷಜ್ಜತೇ || 5 ||

ಅಸಂಸಕ್ತಃ ಶರೀರೇಽಸ್ಮಿನ್ನಮುನೋತ್ಪಾದಿತೇ ಗೃಹೇ |

ಅಪತ್ಯೇ ದ್ರವಿಣೇ ವಾಪಿ ಕಃ ಕುರ್ಯಾನ್ಮಮತಾಂ ಬುಧಃ || 6 ||

ಏಕಃ ಶುದ್ಧಃ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿರ್ನಿರ್ಗುಣೋಽಸೌ ಗುಣಾಶ್ರಯಃ |

ಸರ್ವಗೋಽನಾವೃತಃ ಸಾಕ್ಷೀ ನಿರಾತ್ಮಾಽತ್ಮಾಽತ್ಮನಃ ಪರಃ || 7 ||

ಯ ಏವಂ ಸಂತಮಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮಸ್ಥಂ ವೇದ ಪೂರುಷಃ |
ನಾಜ್ಯತೇ ಪ್ರಕೃತಿಸ್ಥೋಽಪಿ ತದ್ಗುಣೈಃ ಸ ಮಯಿ ಸ್ಥಿತಃ || 8 ||

ಯಃ ಸ್ವಧರ್ಮೇಣ ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ನಿರಾಶೀಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾನ್ವಿತಃ |
ಭಜತೇ ಶನಕೈಸ್ತಸ್ಯ ಮನೋ ರಾಜನ್ ಪ್ರಸೀದತಿ || 9 ||

ಪರಿತ್ಯಕ್ತಗುಣಃ ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನೋ ವಿಶದಾಶಯಃ |
ಶಾಂತಿಂ ಮೇ ಸಮವಸ್ಥಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕೈವಲ್ಯಮಶ್ನುತೇ || 10 ||

ಉದಾಸೀನಮಿವಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ದ್ರವ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾತ್ಮನಾಂ |
ಕೂಟಸ್ಥಮಿಮಮಾತ್ಮಾನಂ ಯೋ ವೇದಾಪ್ನೋತಿ ಶೋಭನಂ || 11 ||

ಭಿನ್ನಸ್ಯ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಗುಣಪ್ರವಾಹೋ
ದ್ರವ್ಯಕ್ರಿಯಾಕಾರಕಚೇತನಾತ್ಮನಃ |
ದೃಷ್ಟಾಸು ಸಂಪತ್ತು ವಿಪತ್ತು ಸೂರಯೋ
ನ ವಿಕ್ರಿಯಂತೇ ಮಯಿ ಬದ್ಧಸೌಹೃದಾಃ || 12 ||

ಸಮಃ ಸಮಾನೋತ್ತಮಮಧ್ಯಮಾಧಮಃ
ಸುಖೇ ಚ ದುಃಖೇ ಚ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಶಯಃ |
ಮಯೋಪಕ್ಲಪ್ತಾಖಿಲಲೋಕಸಂಯುತೋ
ವಿಧತ್ಸ್ವ ವೀರಾಖಿಲಲೋಕರಕ್ಷಣಂ || 13 ||

ಶ್ರೇಯಃ ಪ್ರಜಾಪಾಲನಮೇವ ರಾಜ್ಞೋ
ಯತ್ಸಾಂಪರಾಯೇ ಸುಕೃತಾತ್ ಷಷ್ಠಮಂಶಂ |
ಹರ್ತಾನ್ಯಥಾ ಹೃತಪುಣ್ಯಃ ಪ್ರಜಾನಾ -
ಮರಕ್ಷಿತಾ ಕರಹಾರೋಽಘಮತ್ತಿ || 14 ||

ಏವಂ ದ್ವಿಜಾಗ್ರ್ಯಾನುಮತಾನುವೃತ್ತ -
ಧರ್ಮಪ್ರಧಾನೋಽನ್ಯತಮೋಽವಿತಾಸ್ಯಾಃ |

ಹ್ರಸ್ವೇನ ಕಾಲೇನ ಗೃಹೋಪಯಾತಾನ್
 ದ್ರಷ್ಟಾಸಿ ಸಿದ್ಧಾನನುರಕ್ತಲೋಕಃ || 15 ||

ವರಂ ಚ ಮತ್ ಕಂಚನ ಮಾನವೇಂದ್ರ
 ವೃಣೀಷ್ಟ ತೇಹಂ ಗುಣಶೀಲಯಂತ್ರಿತಃ |
 ನಾಹಂ ಮಖ್ಯೈರ್ವೈ ಸುಲಭಸ್ತಪೋಭಿ -
 ಯೋಗೇನ ವಾ ಯತ್ಸಮಚಿತ್ತವರ್ತೀ || 16 ||

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ
 ಸ ಇತ್ಥಂ ಲೋಕಗುರುಣಾ ವಿಷ್ಟಕ್ಸೇನೇನ ವಿಶ್ವಜಿತ್ |
 ಅನುಶಾಸಿತ ಆದೇಶಂ ಶಿರಸಾ ಜಗೃಹೇ ಹರೇಃ || 17 ||

ಸ್ಪೃಶಂತಂ ಪಾದಯೋಃ ಪ್ರೇಮ್ಣಾ ಪ್ರೀಡಿತಂ ಸ್ವೇನ ಕರ್ಮಣಾ |
 ಶತಕ್ರತುಂ ಪರಿಷ್ಟಜ್ಯ ವಿದ್ವೇಷಂ ವಿಸಸರ್ಜ ಹ || 18 ||

ಭಗವಾನಥ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ಪೃಥುನೋಪಹೃತಾರ್ಹಣಃ |
 ಸಮುಜ್ಜಿಹಾನಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಗೃಹೀತಚರಣಾಂಬುಜಃ || 19 ||

ಪ್ರಸ್ಥಾನಾಭಿಮುಖೋಽಪ್ಯೇನಮನುಗ್ರಹವಿಲಂಬಿತಃ |
 ಪಶ್ಯನ್ ಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷೋ ನ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಸುಹೃತ್ಸತಾಂ || 20 ||

ಸ ಆದಿರಾಜೋ ರಚಿತಾಂಜಲಿಹರಿಂ
 ವಿಲೋಕಿತುಂ ನಾಶಕದಶ್ರುಲೋಚನಃ |
 ನ ಕಿಂಚನೋವಾಚ ಸ ಬಾಷ್ಟವಿಕ್ಲವೋ
 ಹೃದೋಪಗುಹ್ಯಾಮುಮಧಾದವಸ್ಥಿತಃ || 21 ||

ಅಥಾವಮೃಜ್ಯಾಶ್ರುಕಲಾ ವಿಲೋಕಯ -
 ನ್ನತ್ಯಪ್ತದೃಗ್ಗೋಚರಮಾಹ ಪೂರುಷಂ |
 ಪದಾ ಸ್ಪೃಶಂತಂ ಕ್ಷಿತಿಮಂಸ ಉನ್ನತೇ
 ವಿನೃಸ್ತಹಸ್ತಾಗ್ರಮುರಂಗವಿದ್ವಿಷಃ || 22 ||

ಪೃಥುರುವಾಚ

ವರಾನ್ ವಿಭೋ ತ್ವದ್ವರದೇಶ್ವರಾದ್ ಬುಧಃ

ಕಥಂ ವೃಣೀತೇ ಗುಣವಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮನಾಂ |

ಯೇ ನಾರಕಾಣಾಮಪಿ ಸಂತಿ ದೇಹಿನಾಂ

ತಾನೀಶ ಕೈವಲ್ಯಪತೇ ವೃಣೇ ನ ಚ || 23 ||

ನ ಕಾಮಯೇ ನಾಥ ತದಪ್ಯಹಂ ಕ್ವಚಿ -

ನ್ನ ಯತ್ರ ಯುಷ್ಮಚ್ಚರಣಾಂಬುಜಾಸವಃ |

ಮಹತ್ತಮಾಂತರ್ಹೃದಯಾನ್ಮುಖಚ್ಛುತೋ

ವಿಧತ್ಸ್ವ ಕರ್ಣಾಯುತಮೇಷ ಮೇ ವರಃ || 24 ||

ಸ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕ ಮಹನ್ಮುಖಚ್ಛುತೋ

ಭವತ್ಪದಾಂಭೋಜಸುಧಾಕಣಾನಿಲಃ |

ಸ್ಮೃತಿಂ ಪುನರ್ವಿಸ್ಮೃತತತ್ತ್ವವರ್ತ್ಮನಾಂ

ಕುಯೋಗಿನಾಂ ನೋ ವಿತರತ್ಯಲಂ ವರೈಃ || 25 ||

ಯಶಃ ಶಿವಂ ಸುಶ್ರವ ಆರ್ಯಸಂಗಮೇ

ಯದೃಚ್ಛಯಾ ಚೋಪಶೃಣೋತಿ ತೇ ಸಕೃತ್ |

ಕಥಂ ಗುಣಜ್ಞೋ ವಿರಮೇದ್ವಿನಾ ಪಶುಂ

ಶ್ರೀರ್ಯತ್ಪ್ರವವ್ರೇ ಗುಣಸಂಗ್ರಹೇಚ್ಛಯಾ || 26 ||

ಅಥಾಭಜೇ ತ್ವಾಖಿಲಪೂರುಷೋತ್ತಮಂ

ಗುಣಾಲಯಂ ಪದ್ಮಕರೇವ ಲಾಲಸಃ |

ಅಪ್ಯಾವಯೋರೇಕಪತಿಸ್ಪೃಧೋಃ ಕಲಿ -

ರ್ನ ಸ್ಯಾತ್ಕೃತತ್ವಚ್ಚರಣೈಕತಾನಯೋಃ || 27 ||

ಜಗಜ್ಜನನ್ಯಾಂ ಜಗದೀಶ ವೈಶಸಂ

ಸ್ಯಾದೇವ ಯತ್ಕರ್ಮಣಿ ನಃ ಸಮೀಹಿತಂ |

ಕರೋಷಿ ಫಲ್ಗಪ್ಸುರು ದೀನವತ್ಸಲಃ
ಸ್ವ ಏವ ಧಿಷ್ಟೇಽಭಿರತಸ್ಯ ಕಿಂ ತಯಾ || 28 ||

ಭಜಂತ್ಯಥ ತ್ವಾಮತ ಏವ ಸಾಧವೋ
ವ್ಯುದಸ್ತಮಾಯಾಗುಣವಿಭ್ರಮೋದಯಂ |
ಭವತ್ಪದಾನುಸ್ಮರಣಾದೃತೇ ಸತಾಂ
ನಿಮಿತ್ತಮನ್ಯದ್ಭಗವನ್ನ ವಿದ್ಮಹೇ || 29 ||

ಮನ್ಯೇ ಗಿರಂ ತೇ ಜಗತಾಂ ವಿಮೋಹಿನೀಂ
ವರಂ ವೃಣೀಷ್ಟೇತಿ ಭಜಂತಮಾತ್ಮ ಯತ್ |
ವಾಚಾ ನು ತಂತ್ಯಾ ಯದಿ ತೇ ಜನೋಽಸಿತಃ
ಕಥಂ ಪುನಃ ಕರ್ಮ ಕರೋತಿ ಮೋಹಿತಃ || 30 ||

ತ್ವನ್ಮಾಯಯಾದ್ಧಾ ಜನ ಈಶ ಖಂಡಿತೋ
ಯದನ್ಯದಾಶಾಸ್ತ ಋತಾತ್ಮನೋಽಬುಧಃ |
ಯಥಾ ಚರೇದ್ಬಾಲಹಿತಂ ಪಿತಾ ಸ್ವಯಂ
ತಥಾ ತ್ವಮೇವಾರ್ಹಸಿ ನಃ ಸಮೀಹಿತುಂ || 31 ||

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ
ಇತ್ಯಾದಿರಾಜೇನ ನುತಃ ಸ ವಿಶ್ವದೃಕ್
ತಮಾಹ ರಾಜನ್ ಮಯಿ ಭಕ್ತಿರಸ್ತು ತೇ |
ದಿಷ್ಟೇದೃಶೀ ಧೀರ್ಮಯಿ ತೇ ಕೃತಾ ಯಯಾ
ಮಾಯಾಂ ಮದೀಯಾಂ ತರತಿ ಸ್ಮ ದುಸ್ಸೃಜಾಂ || 32 ||

ತತ್ತ್ವಂ ಕುರು ಮಯಾಽದಿಷ್ಟಮಪ್ರಮತ್ತಃ ಪ್ರಜಾಪತೇ |
ಮದಾದೇಶಕರೋ ಲೋಕಃ ಸರ್ವತ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಶೋಭನಂ || 33 ||

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ
ಇತಿ ವೈನ್ಯಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇಃ ಪ್ರತಿನಂದ್ಯಾರ್ಥವದ್ವಚಃ |
ಪೂಜಿತೋಽನುಗೃಹೀತ್ವೈನಂ ಗಂತುಂ ಚಕ್ರೇಽಚ್ಯುತೋ ಮತಿಂ || 34 ||

ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧಚಾರಣಪನ್ನಗಾಃ |
ಕಿನ್ನರಾಪ್ಸರಸೋ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಖಗಾ ಭೂತಾನ್ಯನೇಕಶಃ || 35 ||

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಧಿಯಾ ರಾಜ್ಞಾ ವಾಗ್ವಿತ್ತಾಂಜಲಿಭಕ್ತಿತಃ |
ಸಭಾಜಿತಾ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ವೈಕುಂತಾನುಗತಾಸ್ತತಃ || 36 ||

ಭಗವಾನಪಿ ರಾಜರ್ಷೇಃ ಸೋಪಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚಾಚ್ಛತಃ |
ಹರನ್ನಿವ ಮನೋಽಮುಷ್ಯ ಸ್ವಧಾಮ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ || 37 ||

ಅದೃಷ್ಟಾಯ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನೃಪಃ ಸಂದರ್ಶಿತಾತ್ಮನೇ |
ಅವ್ಯಕ್ತಾಯ ಚ ದೇವಾನಾಂ ದೇವಾಯ ಸ್ವಪುರಂ ಯಯೌ || 38 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ
ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧೇ ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||